

Uralkodj!

Bevezető

Amikor Angliában önkénteskedtem egy évet, a munkám nagy részében állatokat is gondoznom kellett. Ebben a keresztyén konferencia központban 250 bárány volt egy emberre bízva, de tudtuk uralni a helyzetet és hallgattak is ránk a bárányok. Egy füttyülés, egy tudatosan választott útvonal és már mozdult is a 250 állat. Az uralkodás rajtuk nem volt bonyolult, nem tűnt annak. Egy ember minimális eszközökkel megoldotta a terelést. De kellett nekik ez a minimális vezetés. Önmaguktól nem voltak képesek arra, hogy friss legelőre menjenek, vizet cseréljenek maguknak, megmondják, hogy mikor van oltásra, vagy gyapjúvágásra szükség. Kellott valaki, aki „uralkodóként”, gazdaként tudja, hogy kell őket irányítani, hogyan kell uralma alá hajtani. Érződött, hogy egyedül nem sokáig boldogulnának, vezetésre, uralomra volt szükségük, ha hosszú távon egészségesek akartak maradni.

A mai igénk arról beszél, hogy az ember küldetése az a földön, hogy uralkodjon. Állatokon, vízben, földön, levegőben. Ha elolvassuk a mai igénkhez kiegészítésként a teremtés ötödik napján zajló eseményeket, akkor a 22. verssel összehasonlítva felfedezhetjük, hogy miben különbözik az ember minden mástól a teremtésben.

Azután megáldotta őket Isten: Szaporodjatok, sokasodjatok, és töltsétek be a tenger vizét; a madarak is sokasodjanak a földön!

Szinte szó szerint ugyanaz van itt, mint a mai igénk, azzal az aprócska különbséggel, hogy az ember esetében ott szerepel az a nagyon fontos kiegészítés: ....

Hajtsátok uralmatok alá, uralkodjatok....

Alapvetően öröm lehet bennünk, mert olyat hallunk, amihez eleve kedve van az embernek. Uralkodj, hajtsd uralmad alá. Tied lehet valami, sőt a szó eredeti értelmében le is igazhatod. Uralkodj!

És milyen jó, hogy ez egy olyan bibliai üzenet, amit, ha most körül nézünk a földön, megvalósulni látunk. A föld végső határáig betöltik az emberek a földet, próbálják becsülettel az uralmuk alá hajtani, próbálnak mindent leuralni. Próbálnak uralkodni *a tenger halain, az ég madarain és a szárazföldön mozgó minden élőlényen!* Körül nézünk a földön és boldogok lehetünk, hogy akkor ez ki is van pipálva, teljesült a bibliai parancs, sőt a cégek, emberek még mottót is kaptak a bibliából terjeszkedésük és stratégiai tervük kivitelezéséhez. „Hajtsátok uralmatok alá”. Látjuk, hogy a földön nincs gond a leuralással, bőven van példa a leuralásra és uralkodásra.

De vajon a mai igénk mit is tartalmaz, mire gondol és milyen uralomról beszél? Vizsgáljuk meg komolyan ezt a részt és véletlenül se szakadjunk el a három pontos felosztástól. A következő vázlatpontok alapján haladjunk szigorúan az igénkben.

1. Min uralkodjunk?
2. Miért uralkodjunk?
3. Hogyan uralkodhatunk?

Az uralkodás tárgya - Min uralkodjunk? (bibliai kép)

Gyorsan kiderül a felolvasott ígérés szövegkörnyezetéből, hogy abszolút nem az emberen való uralkodásra szól ez a küldetés, sokkal inkább azokra az élőlényekre, növényekre, amiket tudatosan, logikusan Isten még az ember teremtése előtt alkotott. Pontosan azért alkotta az embert „csak” a hatodik napon, hogy számára már minden meglegyen az élethez. És Isten ki is mondja a küldetésben, hogy uralkodj a *halakon, madarakon, minden élőlényen a szárazföldön*. Ráadásul nemcsak megbízza ezzel Isten az embert, hanem rögtön fel is sorolja annak az éléskamrának a leltárját, amivel körülvette a saját képmását: *Nektek adok minden maghozó növényt az egész föld színén, és minden fát, amelynek maghozó gyümölcse van: legyen mindez a ti eledeletek!*

Egyértelmű tehát, hogy ez a bibliai vers nem az embereken való uralkodásra vonatkozik.

Viszont annál inkább vonatkozik a természetre, állatokra és az egész földre. Uralkodj, hajtsd uralmad alá. Az, hogy ez a mondat miként nem vezet teljes kizsákmányoláshoz, azt később még meglátjuk.

Tehát ez a küldetés a természetre vonatkozik, mi mégis azt látjuk magunk körül, hogy egy olyan kultúrában élünk, ahol az ember uralkodik, de nemcsak a természetben, hanem országokon, embereken és sorsokon is. Uralkodik, mert érzi, hogy uralkodásra teremtett. De ezt a különlegességét, hogy ő uralkodhat nem abból következteti, hogy Isten képmására teremtett, hanem abból, hogy ő senkire se hasonlít.

A társadalom sugallata az, hogy önmagunktól tudunk uralkodni és ezt azért tudjuk megtenni, mert egyéniségek, különlegességek vagyunk. Mivel mindenkitől különbözünk, ezért különlegesek és egyéniségek vagyunk. Mivel pedig egyéniségek vagyunk, ezért ránk figyelnek és tudunk uralkodni, vezetni, meghatározni.

A Biblia az istenképűséggel viszont valami egészen mást mond ki. Mivel valakinek a képmására vagyunk teremtve, azért vagyunk képesek uralkodni. Mivel hasonlítasz valakire, mivel az Atya a képmására teremtett, ezért van az a képességünk, hogy uralkodjunk.

Míg kultúránkban az ember önmaga szerzi meg azt, amin uralkodhat, sőt vágyik arra, hogy megszerezzen és uralma alá hajtson tárgyakat, embereket, addig ezt a teremtésben az ember örömből teszi meg, hiszen Istennek képmása. Olyan valakitől kapta, akinek látja a keze munkáját, aki teremtő és aki az édenkertet odaadta nekik. Így számára ez egy ajándék, egy plusz, amiben örömét leli, nem pedig egy cél, amire vágyott, hogy birtokába kerüljön.

Azonban hiába látjuk, hogy ezt ajándékba kaptuk, mégis van bennünk egy eredendő hajlam arra, hogy uralkodjunk, de ne csak azon, amit kaptunk, hanem többen is.

Sokszor látom, láttam kiskorukban az unokaöcsémnél és unokahúgomnál, hogy amikor együtt játszanak, az nem feszültségmentes időtöltés. Természetesen mindketten ugyanazt a játékot szeretnék uralni és természetesen egyikük sem szeretne ebből az uralkodási vágyból engedni. Pedig szüleik testvérek, jóban vannak, nem hergelik egymás ellen az unokatestvéreket, sokat játszanak egymással, de mégis bennük van az a vágy, hogy uralkodni akarok mindenben, nem örömből, hanem pusztán birtoklási vágyból.

Az uralkodás indítéka - Miért uralkodunk? (társadalom vs bibliai ember)

Az ember a bűneset következtében kicsúszott abból a tökéletességből, amibe Isten eredetileg teremtette. A kígyó csábítását követően vágyott a korlátlan uralomra, a jó és rossz tudásának uralmára.

Reinhold Niebuhr így foglalja ezt össze:

„Az édenkertben először azzal kísértette meg az ördög az embert, hogy szegüljön szembe az Isten által kijelölt határokkal (jó és rossz tudásának fája – 1 Móz 2:17), és a sorsát a saját kezébe véve igyekezzen **olyanná lenni, mint Isten**. Az ember engedett a kísértésnek, és a hatalomra való törekvés mostanra mély gyökeret vert a természetünkben. Ahelyett, hogy elfogadnánk végességünket és Istenre utaltságunkat, foggal körömmel küzdünk annak bizonyításáért, hogy a magunk urai vagyunk, noha ez illúzió csupán”.

Olyanná akarunk lenni, mint Isten, olyan uralomra vágyunk a bűneset óta. Ebből fakadóan mindannyian uralkodni akarunk. Még többet, még nagyobbat uralni. Ilyen a természetünk.

Azonban, ha ennek a logikai lépcsőnek a végére tekintünk, hogy mindig még többet, még nagyobbat uralni, akkor látjuk, hogy ez egy véges játszma. Látjuk, hogy a meghódítási vágy már egymás ellen fordítja az embereket, és pusztít ahelyett, hogy fent tartana.

Isten olyan uralomra hív, ami a föld betöltését célozza, nem annak kipusztítására.

Az itt lévő uralom alá hajtás leigázást is jelent. De azzal a fontos kiegészítéssel, hogy aki csak leigáz, az nem tart fent. Az uralkodik, aki közben fent is tart. A védelem és a gondoskodás nem elválasztható a hosszútávú uralomtól.

Sokan azt gondoljuk, hogy attól erős az uralom, ha minél keményebb eszközökkel éreztetem a felsőbbiséget. De a teremtésben, magában az édenkertben azt látjuk, hogy az embernek gondoskodnia is kell. Elnevezi az állatokat név szerint, műveli és gondozza azt a földet, amit rá bízott Isten.

Isten tehát uralkodásra hívott, nem azért, hogy nekünk több legyen, hanem, hogy annak a teremtett világnak több legyen, amit Isten teremtett. Nem öncélú tehát az uralkodás küldetése, hanem közcélú.

„Töltsétek be a földet és hajtsátok uralmatok alá”. Az uralkodásban ott van az a cél is, hogy azért uralkodj, hogy még többet megláss Isten teremtett világából. Uralkodunk, hogy az ember, Isten képmása az egész földet betöltse és újabb és újabb helyeken csodálkozhasson arra rá, hogy milyen hatalmas az Úr.

Olyan ez, mint amikor kiránduláskor a ködben érünk fel a csúcsra, de az érkezés közben már tisztul az ég. Először csak a közvetlen mellettünk lévő dolgokat látjuk. De ahogy tisztul a levegő, szép lassan kitárul előttünk egy újabb terület, amit meglátunk és amiben gyönyörködhetünk.

Azzal, hogy uralma alá hajtja az ember a földet egyre többet meglát Isten munkájából, gondoskodásából, fenntartó, gondviselő személyéből. Ezáltal pedig arra jöhet rá az ember, hogy Istennek milyen nagy a szeretete a teremtménye, az ember felé, mert minden, amit teremtett a számára, érte van, hogy abban élhessen.

Az uralkodás betöltése - Hogyan uralkodjunk, hogyan tudja betölteni ezt a küldetést az ember? –

Hiába hív Isten uralkodásra, hiába mutat benne újabb és újabb dolgokat, érezzük, hogy görcsösen ragaszkodunk azokhoz a dolgokhoz, amit már megkaparintottunk, és itt nemcsak állatokról vagy az élővilágról van szó.

Az ember nem tud szabadulni abból, hogy vágyjon erre a leigázásra, nem tud szabadulni abból, hogy egyre többet akarjon, nem tud szabadulni abból, hogy a hatalom ne kísértse meg és ne váljon bálványává. Uralkodni akarunk, de az uralom vágya temet be minket maga alá, eltapos és megfojt, mert végül mi válunk az uralkodás bábjaivá.

De az Atya vágya és akarata, hogy a teremtett világ megújulhasson, hogy kiszabaduljunk az uralkodás megkötöttségéből. Ezért jött el Jézus egy olyan világba, ahol egymáson uralkodtak az emberek. Izráeliekén uralkodtak a rómaiak, az írástudók uralkodtak az írástudatlanokon, mindenki fojtogatta a másikat, és az győzött, aki erősebb volt. Jézus ebbe az uralomközpontú világba jött el és őt a földi hatalmasságok elfogták, meghurcolták és megölték. De kereszthalálával bizonyította be, hogy úr minden uralom felett. Harmadnapon minden földi hatalomnál nagyobbat, *a halált* győzte le, bebizonyítva ezzel, hogy Ő Isten fia, bebizonyítva, hogy mindenki felett uralkodik, emberek, népek és a halál felett is olyan Úr, aki megszabadít, aki megújít és aki magához vonz az Ő uralmába. Befogad és mi uralkodhatunk az Ő uralkodása által.

Jézus megmutatta, hogy nincs szükség arra, hogy egymáson uralkodjunk, rávilágított, hogy hiába van saját hatalmunk, saját erőnk és befolyásunk, azzal nem jutunk a mennyországba. Azt bizonyította a halálával, hogy Ő a legnagyobb Úr, aki legyőzte a halált, aki feltámadt és aki Úr volt a kereszthalálban is. Azt bizonyította be, hogy csakis az Ő fia hatalma képes arra, hogy minket megváltson abból, hogy uralkodni akarjunk. Megváltott és kimondta, hogy nincs szükségünk arra, hogy másokon uralkodjunk, nincs szükségünk erre a befolyásra ahhoz, hogy Ő elfogadjon szeressen és örök életet készítsen a számunkra.

BEFEJEZÉS

Az uralom tehát egy ránk bízott kincs, amivel akár élünk akár nem, Isten megváltott minket ebből. Ahogyan a talentumok történetében hallhattuk, mindenki megkapja ezt a lehetőséget. Van, aki ezzel él, van, aki kamatoztatja és van olyan is, aki semmit sem kezd vele, csak későbbre tartogatja, megőrzi jó mélyen valahol.

A mai felolvasott igénk egy keretben hangzik el és én is ezzel a kerettel szeretném lezárni. Mielőtt ezt a küldetést adta Isten, azelőtt megáldotta az embert és így az áldása alatt uralkodhatunk, tölthetjük be azt, amire elhívott minket Nem vagyunk magunkra hagyva. Miután pedig küldetést adott az embernek, megállt és „látta Isten, hogy minden, amit alkotott, *igen jó.*”

Isten áldást adott arra a küldetésünkre, hogy uralkodjunk.

Élsz-e ezzel a lehetőséggel, úgy, ahogy Ő hívott erre?

Ámen

(Ablonczy Áron)